

reca
GROUP

SUPPLIER
CODE OF CONDUCT
RECA Group

Izdanje 2023

SADRŽAJ

UVOD	4
I. LJUDSKA PRAVA I SIGURNOST NA RADU	6
1.1 Poštovanje ljudskog dostojanstva	6
1.2 Zabrana dječijeg rada	6
1.3 Zaštita posebnih kategorija zaposlenih	7
1.4 Pravo na slobodu udruživanja i okupljanja	7
1.5 Adekvatni uslovi rada	7
1.6 Sigurnost	8
1.7 Radno vrijeme	10
1.8 Kompenzacija	10
II. ŽIVOTNA SREDINA	11
2.1 Emisije	11
2.2 Upotreba vode	12
2.3 Otpad	13
2.4 Hemikalije i druge opasne supstance	14
2.5 Prirodni resursi i sirovine	16

III. ETIKA	18
3.1 Borba protiv korupcije	18
3.2 Fer konkurencija	18
3.3 Zabrana pranja novca i finansiranja iz ilegalnih izvora	18
3.4 Usklađenost s kontrolom izvoza i carinskim ograničenjima	19
3.5 Zaštita i sigurnost podataka	19
IV. KOMUNIKACIJA I POSLJEDICE	20
4.1 Žalbeni postupak	20
4.2 Dokumenti i kontrola usklađenosti	21
4.3 Posljedice	21
IMPRESSUM	23

UVOD

Za RECA grupu (u nastavku „RECA Group“) je poštivanje važećeg zakona je nešto što se podrazumijeva. Vrijednosti u međusobnim odnosima i u odnosima s našim poslovnim partnerima igraju centralnu ulogu. Međusobno povjerenje, predvidljivost, iskrenost i direktnost interno i eksterno osnovni su principi koji su čvrsto usidreni u RECA Group. Način poslovanja u harmoniji sa ljudima i okolinom su principi kojih se pridržavamo i koji daju značajan doprinos našem dugoročnom korporativnom uspehu.

Ove vrijednosti vidimo kao suštinski kamen temeljac našeg odnosa s dobavljačima. Kodeks ponašanja dobavljača RECA grupe definira obavezujuće minimalne zahtjeve koje naši dobavljači moraju poštovati i implementirati.

RECA Group Supplier Code of Conduct (Kodeks ponašanja dobavljača RECA grupe) zasniva se na općoj deklaraciji o ljudskim pravima i na principima međunarodno priznatih standarda za odgovorno korporativno upravljanje. To uključuje Globalni dogovor UN-a, osnovne radne standarde Međunarodne organizacije rada (ILO) i Deklaraciju iz Rija o okolišu i razvoju.

Osnova svake poduzetničke radnje je, naravno, usklađenost sa odgovarajućim nacionalnim zakonskim zahtjevima. Ako se propisi pojedinih zemalja, poslovnih područja ili tržišta razlikuju od zahtjeva Kodeksa ponašanja dobavljača RECA grupe, primjenjuje se stroži propis.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/ger.pdf

10 principa Globalnog dogovora UN

www.globalcompact.de/de/ueber-uns/Dokumente-Ueber-uns/DIE-ZEHN-PRINZIPIEN-1.pdf

Osnovni standardi rada ILO-a

www.ilo.org/berlin/arbeits-und-standards/kernarbeitsnormen/lang--de/index.htm

Deklaracija iz Rija o životnoj sredini i razvoju

www.un.org/Depts/german/conf/agenda21/rio.pdf

I. LJUDSKA PRAVA I SIGURNOST NA RADU

1.1 Poštovanje ljudskog dostojanstva

Dobavljač poštuje opća lična i ljudska prava. Nasilje, zastrašivanje, maltretiranje, seksualno uznemiravanje i drugi napadi su zabranjeni.

Zabrana diskriminacije

Dostojanstvo čovjeka je neprikosnovo. Treba ga poštovati i štiti. Diskriminacija – tj. bilo kakav nedostatak, degradacija i nejednak tretman na osnovu spola, rodnog identiteta, društvenog ili etničkog porijekla, nacionalnosti, jezika, boje kože, vjere, seksualnog identiteta, fizičkog ili mentalnog oštećenja, političkog uvjerenja – ni na koji način se ne tolerira.

Zabrana prinudnog rada, modernog ropstva i trgovine ljudima

Zabranjeni su svi oblici prisilnog rada, modernog ropstva i eksploatacije. Svi zaposleni dobrovoljno obavljaju svoj posao ili službu. Zabranjene su bilo kakve kaznene prijetnje kao što su izolacija, ograničenje kretanja, eksploatacija, fizičko nasilje, zastrašivanje, prekomjerni radni sati, uskraćivanje ličnih dokumenata i drugih osjetljivih dokumenata ili uskraćivanje plata.

1.2 Zabrana dječijeg rada

RECA grupa ne tolerira rad djece ili bilo koju vrstu eksploatacije djece i mladih. "Dijete" se općenito definira kao svako mlađe od 14 godina. Minimalna starosna dob za zapošljavanje ne smije biti niža od starosti u kojoj se završava obavezno školovanje u zemlji u kojoj dobavljač posluje. Dokaz o starosti zaposlenih mora biti dostupan.

1.3 Zaštita posebnih kategorija zaposlenih

Zaposleni kojima je potrebna zaštita su buduće majke, osobe sa tjelesnim i mentalnim invaliditetom i mladi do 18 godina. Moraju biti posebno zaštićeni od preopterećenja i oštećenja zdravlja. Moraju se donijeti propisi za ovu grupu kako bi se ograničilo radno vrijeme i vrsta zaposlenja.

1.4 Pravo na slobodu udruživanja i okupljanja

U skladu sa nacionalnim zakonskim propisima, zaposlenima se mora priznati pravo na slobodu udruživanja i okupljanja.

1.5 Adekvatni uslovi rada

Dobavljač mora osigurati da je sigurno, humano i neopasno radno okruženje zagantovano. Ovo uključuje osiguranje da zaposleni imaju dovoljno čistih sanitarnih čvorova i da se kompanija i kancelarije redovno čiste kako bi se garantovala higijena na radnom mjestu.

Smještaj zaposlenih

Ako su vremena putovanja od lokacije firme do najbližeg privatnog smještaja nesrazmjerno duga, poželjno je da dobavljač obezbijedi smještaj za zaposlene, koji zaposlenik može koristiti dobrovoljno. Smještaj mora biti pristojan, čist i siguran.

1.6 Sigurnost

Dobavljač mora biti svjestan mogućih operativnih rizika i poduzeti mjere za sprječavanje i smanjenje nesreća, hitnih slučajeva, požara itd.

Sigurnosni briefing

Zaposleni moraju proći potrebnu sigurnosnu obuku prije početka rada na mašinama, opremi i potencijalno opasnim poslovima, kao i za vanredne situacije i zaštitu od požara. Uputstva se ponavljaju prema zakonskim zahtjevima ili ako dođe do promjena na radnom mjestu. Evidencija uputstava se mora čuvati.

Zaštita na radu

Na osnovu procjene rizika, mora se utvrditi i saopštiti u kojoj oblasti se mora nositi oprema za zaštitu na radu. Dobavljač je dužan staviti opremu za zaštitu na radu na raspolaganje zaposlenima besplatno, u dovoljnoj količini i u funkcionalnom stanju.

Uređaji i sigurnosna oprema moraju se redovno servisirati i mora se redobno provjeravati njihovu funkcionalnost. Mogućnost isključivanja mašina u slučaju nužde mora biti funkcionalna i dostupna u svakom trenutku.

Provjera zamjene

Upotreba opasnih supstanci treba da bude što je moguće niža. Opasne supstance se podvrgavaju testu zamjene. To znači da, uz istu pogodnost za proces proizvodnje, treba koristiti supstancu koja predstavlja manji rizik za ljude i okoliš

Sigurnosni list mora postojati za svaku prisutnu hemikaliju. Sigurnosni listovi sadrže informacije o rukovanju, skladištenju, transportu, odlaganju, kritične i važne podatke o materijalu, mogućim opasnostima i mjerama prve pomoći.

Plan za hitne slučajeve i zaštita od požara

Dobavljač u svojoj kompaniji drži planove zaštite od katastrofa i požara. Odgovarajuće vježbe treba redovno izvoditi i dokumentirati

Za vrijeme rada moraju biti prisutni požarni alarmi i alarm za evakuaciju. Dovoljno sredstava za gašenje požara dostupno je svim osobama u svakom trenutku, u zavisnosti od vrste i rizika posla, veličine zgrade i spratova i broja ljudi u preduzeću. Mora biti dovoljno zaposlenih koji su obučeni za upotrebu protivpožarne opreme

Izlazi za slučaj nužde i putevi za evakuaciju

Izlazi u slučaju nužde, putevi evakuacije i mjesta okupljanja su jasno naznačeni i ne smiju biti blokirani ni u jednom trenutku. Broj izlaza u slučaju nužde i puteva za evakuaciju ovisi o broju ljudi, veličini prostorija i distribuciji radnog mjesta i osigurava da se svi zaposleni evakuiraju sigurno i brzo.

Oprema za prvu pomoć

Oprema prve pomoći odgovarajuće vrste i količine je lako dostupna i spremna za upotrebu svim zaposlenima u svim smjenama, u svim zgradama i na svakom spratu. Vrsta i obim opreme dražavaju prirodu potencijalnih rizika i veličinu poslovanja. U svakoj smjeni mora biti dovoljno osoba obučenih za pružanje prve pomoći koje su u stanju djelovati u slučaju nesreće.

1.7 Radno vrijeme

Zakonski maksimalni broj sati ne s prekoračen. Nedjeljno radno vrijeme uključujući prekovremeni rad ne smije biti duže od 60 sati. Zaposleni imaju pravo na najmanje jedan slobodan dan u sedmici od sedam dana. Dani godišnjeg odmora moraju barem odgovarati nacionalnom zakonskom pravu na godišnji odmor. Dobavljač mora zaposlenima dati odgovarajuću pauzu, ali najmanje 30-minutnu pauzu nakon 6 sati i ukupno 45-minutnu pauzu nakon devet sati, osim ako nacionalni zakoni o radnom vremenu ne predviđaju strožiju regulativu.

1.8 Kompenzacija

Zaposleni primaju odgovarajuću naknadu koja najmanje odgovara nacionalnoj zakonskoj minimalnoj plati. U nedostatku zakonske regulative, plata mora biti barem dovoljna da obezbijedi egzistenciju (stanovanje, hrana, obrazovanje, tehnologija) zaposlenih i njihovih porodica. Plate se moraju isplaćivati redovno i u zakonskom iznosu. Zabranjeno je korištenje odbitaka od plate kao disciplinske mjere. Nacionalni propisi o socijalnom osiguranju moraju se poštovati.

II. ŽIVOTNA SREDINA

Moraju se poštovati važeći nacionalni zakoni, propisi i standardi za ograničavanje i izbegavanje zagađenja životne sredine.

Ukoliko postoji opasnost od zagađenja vode, tla i zraka u vezi s poslovanjem dobavljača, moraju se primijeniti odgovarajuće mjere za smanjenje i prevenciju.

2.1 Emisije

Emisije su zagađenje zraka, buka, vibracije, svjetlost, toplota ili zračenje i slični uticaji na životnu sredinu koje emituju sistemi dobavljača, a koji mogu uzrokovati značajne smetnje za ljude, životinje, biljke, tlo, vodu, atmosferu kao i kulturna i druga materijalna dobra

Emissionen sind von Anlagen des Lieferanten ausgehende Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen, Licht, Wärme oder Strahlen und ähnliche Umwelteinwirkungen, die nach Art, Ausmaß und Dauer geeignet sind, Gefahren, erhebliche Nachteile oder erhebliche Belästigungen für Mensch, Tier, Pflanzen, Boden, Wasser, Atmosphäre sowie Kultur- und sonstige Sachgüter herbeizuführen.

Prouzročena buka ne smije prelaziti zakonske zahtjeve.

2.2 Upotreba vode

Besprijekoran kvalitet i dostupnost vode u vodenim površinama i u podzemnim vodama osnova je života ljudi, životinja i biljaka i dobavljač to ne smije narušavati. Vodu stoga treba štedljivo koristiti za sve procese. U industrijskim postrojenjima treba da postoje cirkulatorni sistemi koji omogućavaju višestruku upotrebu.

Otpadne vode

Otpadne vode su vode čija su svojstva promijenjena kao rezultat kućne, komercijalne, poljoprivredne ili druge upotrebe.

Snabdjevač će osigurati da se otpadne vode iz njegovih operacija, proizvodnih procesa i sanitarnih objekata podvrgnu potrebnom tretmanu prije ispuštanja u podzemne vode. Koncentracija opasnih supstanci u vodi kao što su soli, teški metali i njihovi spojevi, oksidirajuće supstance, azot, fosfor i organska halogena jedinjenja i druge hemikalije može biti samo toliko niska da otpadne vode ne izazivaju negativne efekte na ljude i ekosistem .

Ako na lokaciji ne postoji infrastruktura za prečišćavanje vode, za transport i tretman moraju biti angažovane kvalifikovane/pogodne kompanije.

2.3 Otpad

Otpad je svaka tvar ili predmet koji vlasnik odbacuje, namjerava odbaciti ili je dužan odbaciti.

Opasan otpad (poseban otpad) je otpad koji predstavlja opasnost po zdravlje i/ili životnu sredinu i ima jedno ili više od sljedećih svojstava: zapaljiv, oksidirajući, eksplozivan, nadražujući, nagrizajući, infektivan, otrovan pri kontaktu ili oslobađanju otrovnih plinova, toksično za reprodukciju, kancerogeno, infektivno, reproduktivno toksično ili ekotoksično.

Općenito rukovanje

Rukovanje, skladištenje, transport i odlaganje otpada ne smiju imati štetne uticaje na zrak, zemljište, vodu ili zdravlje zaposlenih i moraju ga obavljati kvalifikovane osobe. Eksplozije, paljenja i drugi iznenadni opasni događaji moraju biti spriječeni.

Dobavljač mora poduzeti mjere za izbjegavanje i smanjenje otpada.

Rukovanje opasnim otpadom

Opasni otpad mora biti jasno identifikovan i pravilno odložen. Rukovanje se mora obaviti uz dovoljno zaštitne opreme. Opasni otpad se čuva odvojeno od neopasnog otpada.

Odlaganje i reciklaža

Reciklaža otpada je poželjnija od odlaganja, npr. odlaganje na deponiju. Dobavljač sortira otpad u pripremi za najbolji mogući oblik reciklaže.

Reciklaža materijala je poželjnija nego energetska reciklaža. U slučaju reciklaže materijala, otpad se koristi kao materijal koji se može reciklirati ili kao zamjena za sirovinu u proizvodnji novog proizvoda, dok se u slučaju energetske reciklaže otpad spaljuje u spalionici i koristi za proizvodnju energije.

2.4 Hemikalije i druge opasne supstance

Opasne supstance su supstance, smjese i proizvodi opasnih svojstava koji izazivaju akutna oštećenja zdravlja ljudi, zapaljive su, eksplozivne ili opasne po životnu sredinu. Opasne tvari uključuju hemikalije, ali i, na primjer, uranijum, azbest ili isparenja od zavarivanja

Općenito rukovanje

Rukovanje, skladištenje, transport i odlaganje opasnih materija ne smiju imati štetne posljedice po ljude, životinje, biljke, tlo, vodu, atmosferu ili kulturna i druga dobra i moraju ga obavljati kvalifikovane osobe. Eksplozije, paljenja i drugi iznenadni i opasni događaji moraju biti spriječeni.

Dobavljač mora dokumentirati količinu i vrstu hemikalija i opasnih supstanci prisutnih i/ili korištenih u kompaniji.

Skladištenje

Opasne materije moraju se skladištiti odvojeno i zatvorene.

Pod u skladišnim prostorima je projektovan tako da ne upija i ne reaguje sa opasnim materijama. Dobavljač koristi dovoljno velike posude za kapanje za tečne supstance. Svi spremnici za skladištenje opasnih tečnosti moraju se redovno nadgledati kako bi se sprečilo curenje.

Prilikom rukovanja tvarima ili procesima čiji su plinovi otrovni, zaposleni koriste potrebnu zaštitnu opremu koju obezbeđuje dobavljač.

Odlaganje

Opasne materije se pravilno odlažu. Vodi se računa da se opasne supstance koje reaguju jedna na drugu ne odlažu zajedno.

Označavanje

Kontejneri za hemikalije i opasan materijal moraju biti označeni sigurnosnim informacijama koje predstavljaju rizik od opasnosti. Označavanje je u skladu sa Globalno usklađenim sistemom klasifikacije i označavanja hemikalija Ujedinjenih nacija (GHS).

2.5 Prirodni resursi i sirovine

Prirodni resursi su sirovine, okolišni mediji, izvori energije i fizički prostor koji postoje u prirodi bez ljudske intervencije

Dobavljač mora štedljivo koristiti prirodne resurse i održavati njihovu upotrebu i potrošnju što je moguće nižom.

To se može učiniti ili direktno na mjestu porijekla ili kroz procedure i mjere kao što su promjena procesa proizvodnje i održavanja ili procedura kompanije, korištenjem alternativnih materijala, uštedama, recikliranjem i ponovnim korištenjem materijala.

Odgovorna nabava sirovina

Dobavljač razvija mjere kako bi osigurao i poboljšao transparentnost i sljedivost sirovina koje se koriste u proizvodnji unutar lanca snabdijevanja. Cilj je posebno osigurati da korištene sirovine dolaze iz odgovornih izvora.

Posebnu pažnju treba posvetiti rudama, koncentratima i metalima koji sadrže tantal, kalaj, volfram, kasiterit, koltan i zlato i koji dolaze iz konfliktnih regija i područja visokog rizika. Konkretno, to su rudarska područja koja su poprište oružanih sukoba, koja su u krhkoj postkonfliktnoj situaciji ili čije je državno rukovodstvo i sigurnost slaba ili nepostojeća i u kojima se sistematski krše međunarodna i ljudska prava.

Nabavka sirovina ne smije rezultirati kršenjem ljudskih prava ili finansiranjem oružanih grupa. Da bi to osigurao, dobavljač će obratiti posebnu pažnju u pogledu porijekla i lanca skrbištva nad ovim mineralima u skladu sa Smjericama OECD-a za promicanje odgovornih lanaca snabdijevanja mineralima iz područja pogođenih sukobom i rizičnim područjima te će objelodaniti ove mjere dužne pažnje RECA grupi na zahtjev.

Ukoliko se gore navedeni spisak kritičnih sastojaka proizvoda u budućnosti proširi, dobavljač je dužan da sprovede mjere i za dodatne supstance.

Da bi se zaštitili ekosistemi i biodiverzitet, ne smiju se vaditi sirovine iz prirodnih rezervata.

Smjernice OECD-a o dužnoj pažnji za odgovorne lance opskrbe mineralima iz područja pogođenih sukobima i visokog rizika

read.oecd.org/10.1787/3d21faa0-de?format=pdf

III. ETIKA

3.1 Borba protiv korupcije

Nijedan oblik korupcije ili mita se neće tolerisati. Dobavljač mora osigurati da nema lične zavisnosti od kupaca, dobavljača ili drugih poslovnih partnera putem mita ili drugih nezakonitih plaćanja

Dobavljač neće prihvatiti ili ponuditi bilo kakve poklone, pozivnice ili druge pogodnosti za koje se razumno može očekivati da utiču na poslovne odluke na nepravedan način.

Zaposleni koji prekrše navedene propise će odgovarati od strane dobavljača, bez obzira na posljedice po krivičnom zakonu

3.2 Fer konkurencija

Dobavljač se zalaže za fer konkurenciju orijentisanu na učinak i ne učestvuje u antikonkurentnim sporazumima sa drugim učesnicima na tržištu. To posebno znači da on ne učestvuje u kartelima ili drugim antikonkurentnim ili nepoštenim praksama

3.3 Zabrana pranja novca i finansiranja iz ilegalnih izvora

Dobavljač će dobiti svoja sredstva samo iz legitimnih izvora. Ovo zabranjuje direktnu ili indirektnu podršku terorizmu ili organizovanom kriminalu kao što su trgovina ljudima, droga, mito, trgovina oružjem itd.

3.4 Usklađenost s kontrolom izvoza i carinskim ograničenjima

Dobavljač se mora pridržavati zabrana izvoza, sankcija i embarga u međunarodnoj trgovini.

3.5 Zaštita i sigurnost podataka

Dobavljač mora zaštititi lične podatke svih kupaca, dobavljača, drugih poslovnih partnera i zaposlenih u skladu sa nacionalnim i međunarodnim propisima o zaštiti podataka. Lični podaci su zaštićeni od pristupa i nezakonitog korištenja od strane neovlaštenih osoba i ne smiju se koristiti na štetu odgovarajućih interesnih grupa.

Dobavljač se obavezuje da će podatke kompanije, poslovne tajne i druge poverljive informacije čuvati u strogoj tajnosti i koristiti ih isključivo u svrhu saradnje dobavljača sa RECA grupom. Moraju biti zaštićeni od neovlaštenog pristupa i uvida od strane neuključenih kolega ili drugih trećih strana, kao i od brisanja i neovlaštene izmjene

IV. KOMUNIKACIJA I POSLEDICE

Dobavljač saopštava zahtjeve Kodeksa ponašanja dobavljača RECA grupe i njegovu primjenu relevantnim interesnim grupama, ali barem svojim zaposlenima i poddoblavljačima, te osigurava usklađenost sa zahtjevima odgovarajućim mjerama.

4.1 Žalbeni postupak

Dobavljač mora omogućiti zaposlenima pristup internim i/ili eksternim žalbenim procedurama i učiniti ih poznatim. Prijave o kriminalu, diskriminaciji, uznemiravanju itd. moraju biti anonimne za sve one koji su potencijalno pogođeni. Moraju se izbjegavati jezičke i tehničke barijere.

Pozivaju se svi zaposlenici dobavljača da koriste telefonsku liniju za anonimne prijave RECA Grupe - SpeakUp - za prijavu kršenja:

www.bkms-system.net/wuerth

4.2 Dokumenti i kontrola usklađenosti

Svi dokumenti su propisno kreirani, zaštićeni od neovlaštenog pristupa, modifikacije i uništenja i bezbjedno pohranjeni. Dokumenti, evidencije, dozvole, izvještaji itd. su tačni, pouzdani i transparentni. Na zahtjev će biti predstavljeni RECA grupi. Dobavljač obavještava RECA grupu bez pitanja o okolnostima koje nisu u skladu sa zahtjevima Kodeksa ponašanja dobavljača RECA grupe.

RECA Grupa zadržava pravo da izvrši nenajavljene revizije radi provjere usklađenosti sa Kodeksom ponašanja dobavljača. U tu svrhu, revizoru se mora odobriti ulazak i pristup relevantnim područjima i potrebnim dokumentima.

4.3 Posljedice

Kodeks ponašanja dobavljača RECA grupe je sastavni dio ugovora između RECA grupe i dobavljača i mora se u potpunosti poštovati. Ako postoji sumnja na kršenje Kodeksa ponašanja dobavljača RECA grupe, dobavljač podržava RECA grupu u razjašnjavanju činjenica.

U slučaju kršenja, RECA grupa će reagovati u zavisnosti od težine prekršaja. Poželjna posledica je trenutno otklanjanje nedostataka od strane dobavljača, ali RECA grupa takođe ima pravo da zahtjeva naknadu štete i raskine ugovor sa dobavljačem bez prethodne najave.

#unsereVerantwortung

Naša odgovornost – to znači da smo svi pozvani, kao kompanija, kao pojedinci i kao zaposleni, da se ponašamo odgovorno kada je u pitanju održivost, zaštita životne sredine i budućnost.

Zahvaljujemo se svim dobavljačima koji rade s nama kako bismo osigurali odgovorno i etičko ponašanje u poslovanju.

IMPRESSUM

Izdavač
Reca d.o.o. Sarajevo
Hifzi Bjelevca 11a
71210 Ilidža

1. izdanje, mart 2020
na njemačkom i engleskom jeziku

Kontakt
033/777-720
reca@reca.ba

Odgovorna osoba
Ilda Alić-Haračić

© RECA Group
Sva prava zadržana. Reprodukcija, čak i
djelomično, samo uz dopuštenje.